Waterschap Rivierenland

WATERSCHAPSBLAD

Officiële uitgave van het dagelijks bestuur van Waterschap Rivierenland

Nr. 29228

5 november 2026

Projectbesluit De Beren van Woudrichem

Het Dagelijks Bestuur van Waterschap Rivierenland

gelezen de tekstinhoud van "Projectbesluit Beren van Woudrichem"

Overwegende:

- De waterveiligheid te borgen middels het uitvoeren van het project Beren van Woudrichem,

- Het ontwerp-projectbesluit De Beren van Woudrichem ter inzage heeft gelegen tussen 15 mei 2026 en 26 juni 2026,

- Dat er op het ontwerp-projectbesluit De Beren van Woudrichem geen zienswijzen zijn ingediend

- Dat er geen sprake is van ambtshalve wijzigingen ten opzichte van het ontwerp-projectbesluit

Besluit;

Artikel I

Op grond van artikel 5.44 lid 1 en 4 en artikel 5.46 lid 2 Omgevingswet wordt door het dagelijks bestuur van Waterschap Rivierenland het Projectbesluit Beren van Woudrichem, dat als bijlage is opgenomen in Bijlage A met de daarbij horende bijlagen, te weten Motivering Projectbesluit Beren Woudrichem, vastgesteld.

Artikel II

Het projectbesluit behoeft goedkeuring van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant. Het Goedkeuringsbesluit Gedeputeerde Staten van Provincie Noord-Brabant is als bijlage bijgevoegd.
Dit besluit treedt in werking vier weken na bekendmaking.
Aldus vastgesteld door Waterschap Rivierenland, op 1 september 2026

College van Dijkgraaf en Heemraden van Waterschap Rivierenland
De secretaris-directeur:
drs. V. Hunnik

De dijkgraaf:
drs. T.J.A.M. Cuppen MBA

Waterschap Rivierenland

Bijlage A Bijlage bij artikel I

Projectbesluit Beren van Woudrichem

1 Projectbesluit

1.1 Introductie

Dit projectbesluit ziet toe op het versterken van de Oostbeer (gemetselde dam) te Woudrichem ter bevordering van de waterveiligheid gedurende perioden van hoogwater. De Oostbeer is een belangrijk onderdeel van de historische verdedigingswerken, maakt deel uit van het UNESCO Werelderfgoed: De Hollandse Waterlinies en wordt onderhouden als Rijksmonument. Als bijlage 1 is de motivering projectbesluit Beren Woudrichem bijgevoegd met daarin informatie over het Projectgebied Beren Woudrichem en het ontwerp en de uitvoering waarop dit projectbesluit betrekking heeft. Als bijlage 2 zijn de kaarten bijgevoegd waarop het Ruimtebeslag (tijdelijk en eindsituatie) zijn weergegeven.

1.2 Projectbeschrijving

Het projectgebied ligt in de gemeente Altena. Woudrichem is een vestingstadje en is gelegen aan de rivieren Merwede en de Afgedamde Maas. Het plan voorziet in het inpassen van een versterkingsconstructie aan de binnenzijde (westzijde) van de Oostbeer. Momenteel zijn de palenwand (momentcapaciteit) en de ankerbuis niet sterk genoeg. De ingreep draagt bij aan een verbetering van de sterkte en stabiliteit van de Oostbeer. Het betreft een puur technische ingreep die geen invloed heeft op het aanzicht van de Oostbeer en de ruimtelijke kwaliteit.

2 Uitvoering

2.1 Ontwerpuitgangspunten

- de geldende waterveiligheidsnormen, zoals vastgelegd in de Omgevingswet zijn van toepassing;

- de maximale toegestane overstromingskans voor de Oostbeer bedraagt 1/10.000 per jaar (ondergrenswaarde);

- de Ontwerp Uitgangspunten Primaire Waterkeringen (OPW) van Waterschap Rivierenland zijn van toepassing;

- de bestaande waarden en de ruimtelijke kwaliteit in het gebied blijven behouden. De cultuurhistorische waarde van de Beren mag niet worden aangetast door de versterking van de Oostbeer.

2.2 Permanente maatregelen

- Inpassen van versterkingsconstructie aan de binnenzijde (westzijde van de beer).

- Aanbrengen van verankerde geschroefde palen met permanente stalen casing (Tubex of gelijkwaardig) aan de polderzijde van de betonbalk. Deze nieuwe palen worden voorzien van een betonnen deksloof en de ankers worden aangebracht onder een grotere hoek dan de bestaande ankers. De bestaande palenrij wordt hierbij niet verwijderd.

2.3 Maatvoering

De werkzaamheden vinden onder het maaiveld plaats. Het teenniveau van de damwand is ca NAP -9m, de te plaatsen schroefboorpalen worden geplaatst tot op een niveau van ca. NAP -11.5m en de ankers lopen door tot een diepte van ca. NAP -17.4m. De aanlegbreedte bedraagt ca 19.3m

2.4 Tijdelijke maatregelen en voorzieningen

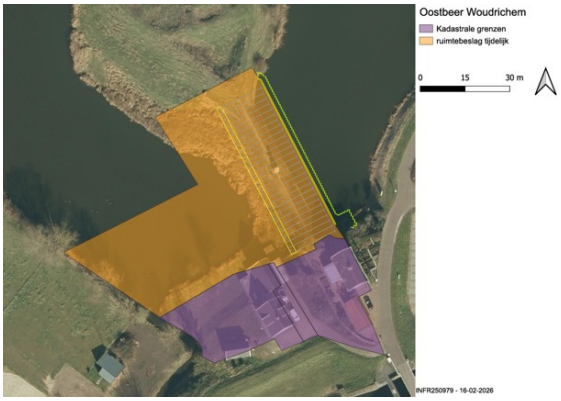
Ten behoeve van de versterking van de Oostbeer vinden verschillende tijdelijke werkzaamheden plaats. Voor dit tijdelijk ruimtebeslag is een inschatting gemaakt. Deze werkzaamheden vinden plaats binnen het “werkgebied versterking Oostbeer” zoals weergegeven in Figuur 1 (in oranje). Binnen dit tijdelijk

ruimtebeslag dient de aannemer haar werkzaamheden te organiseren. Indien een aannemer aanvullende gronden nodig heeft voor realisatie dient de aannemer daar zelf aanvullende afspraken over te maken. Voor de volledigheid zijn op figuur 1 ook de kadastrale grenzen opgenomen, waaruit de nabijheid van de particuliere woningen en tuinen blijkt (in paars)

De volgende Het betreft de volgende tijdelijke werkzaamheden:

- Uitvoering van grondwerk
- Realiseren bouwkuip
- Waterstand verlagen
- Aanbrengen van constructies
- Aanvoer van bouwmateriaal
- Aanleg van tijdelijke werkwegen
- Inrichting van werkterreinen
- Plaatsen van tijdelijke gebouwen (keet)
- Inrichting van depots om tijdelijk materiaal op te slaan

Voorafgaand aan de werkzaamheden zal de aannemer de bouwlogistiek inzichtelijk maken en afstemmen met de gemeente als onderdeel van de te verkrijgen omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen.

Figuur 1: Projectgebied – indicatief (oostbeer en benodigde tijdelijk werkterrein in oranje).

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden zijn een werkterrein en bouwroute nodig. Het werkterrein wordt afgezet met hekken. De meest aannemelijke locatie voor de bouwroute, is over het water naar het weiland gelegen aan de westzijde van de beer. Omdat de Oostbeer niet toegankelijk is voor publiek zullen de werkzaamheden geen effect hebben op de bereikbaarheid voor de omliggende woningen. Er is dan ook geen invloed op de bereikbaarheid voor hulpdiensten.

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden wordt er rekening gehouden met de kans dat een hoogwatersituatie kan optreden. Bij werkzaamheden op of aan de primaire waterkeringen dient het bestaande veiligheidsniveau altijd aantoonbaar te zijn geborgd. Voor de uitvoering wordt een door Waterschap Rivierenland goed te keuren noodplan opgesteld.

2.5 Bouw- en aanlegfase

De versterking van de Oostbeer wordt via de volgende stappen gerealiseerd:

1. Aanleggen tijdelijke bouwweg;
2. Realiseren bouwkuip door middel van aanleggen tijdelijke gronddam;
3. Afgraven tot aan onderkant niveau betonbalk;

4. Waterstand verlagen;
5. Installeren Tubex palen (of gelijkwaardig);
6. Aanbrengen ankers;
7. Aanbrengen bekisting en wapening betonnen balk (met hierin de ankers);
8. Storten betonnen balk;
9. Verwijderen bekisting;
10. Beproeven en voorspannen ankers;
11. Storten sparingen in betonnen balk t.b.v. ankers;
12. Maaiveld aanvullen tot oorspronkelijk niveau;
13. Waterstandsverlaging opheffen;
14. Verwijderen gronddam;
15. Verwijderen bouwweg en omgeving herstellen.

Tijdens de uitvoering van der versterking van de beer wordt het metselwerk schoongemaakt en hersteld. Momenteel beginnen er bomen en varens op de beer te groeien wat de staat van de Oostbeer uiteindelijk kan verslechteren.

2.6 Beheer en onderhoud

Waterschap Rivierenland is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de Oostbeer. De belangrijkste randvoorwaarde en het belangrijkste uitgangspunt voor toekomstig beheer en onderhoud van de dijk is periodieke verwijdering van begroeiing en inspectie van het metselwerk.

3 Flexibiliteitsbepaling

In het Projectbesluit wordt het ontwerp voor de versterking van de Oostbeer vastgelegd. Het ontwerp voor de versterking van de Oostbeer is in de planuitwerking gedetailleerd uitgewerkt. Dit laat weinig ruimte voor flexibiliteit in het ontwerp. Wel is er nog 1 keuze te maken voor de versterking van de Oostbeer:

1. De nieuwe palenrij neemt de functie van de bestaande palenrij volledig over;
2. De nieuwe palenrij ontlast de bestaande palenrij maar de bestaande palenrij blijft wel in functie.

De haalbaarheid van deze opties wordt nog verder onderzocht. Beide opties passen binnen dit voorliggend projectbesluit. Dat is dan ook de mate van flexibiliteit die nog in het ontwerp voor het project zit.

4 Maatregelen ter beperking of voorkoming van nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving

4.1 Introductie

Op sommige aspecten van de leefomgeving heeft de versterking van de Oostbeer een effect. Hiervoor worden aanvullende mitigerende en compenserende maatregelen getroffen. Deze maatregelen worden in de volgende paragrafen (niet limitatief) opgesomd.

4.2 Water

Bij het maken van de gronddam zullen maatregelen genomen worden om vertroebeling van het water te voorkomen. Zo zal klei gebruikt worden die voorzien is van partijkeuring. De exacte maatregelen zullen door de aannemer uitgewerkt worden in een werkplan.

4.3 Bodem

Voor het aanbrengen en afvoeren van grond wordt gewerkt volgens de vigerende wet- en regelgeving om bodemverontreiniging te voorkomen. De huidige bodem kent een lichte verontreiniging.

4.4 Natuur

Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden zal het werkgebied gecontroleerd worden op beverholen om de aantasting ervan te voorkomen. Indien mogelijk zal er gewerkt worden tussen 1 augustus en 1 maart om verstoring of aanpassing van actieve nesten van broedvogels te voorkomen. Als dit niet mogelijk is wordt op voorhand een nestencheck gedaan om de aanwezigheid van broedende vogels uit te sluiten. Ook worden voor 1 maart alle opgaande vegetatie en struiken kort gemaaid/gesnoeid om de kans op broedende vogels na 1 maart te verkleinen. In de periode augustus t/m oktober wordt sowieso een controle op actieve nesten van late broedvogels uitgevoerd.

Verder zal gedurende de nachten tussen 1 april en 1 november geen (werk)licht gebruikt worden om negatieve effecten op vleermuizen te voorkomen. Ten slotte geldt de zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden en zal de aanwezige vis in het gebied worden verplaatst voordat het water rondom de beer wordt weggepompt om negatieve effecten te voorkomen.

4.5 Landschap en cultuurhistorie

Er vindt afstemming plaats met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) over de versteviging van de Oostbeer. Deze afstemming heeft al deels plaatsgevonden. Ook de vervolgstappen worden afgestemd met de RCE. Er is een bouwhistorische inspectie uitgevoerd en er wordt een restauratieplan opgesteld. De resultaten hiervan worden meegenomen in de omgevingsvergunningen. Hiermee worden de archeologische en cultuurhistorische belangen geborgd in de werkzaamheden en zal het project geen nadelige effecten hebben op het landschap en de cultuurhistorie.

4.6 Archeologie

Er is een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. Doordat de locatie in het verleden vergraven is, wordt archeologische vrijgave geadviseerd. Dit wordt meegenomen in de omgevingsvergunning aanvraag en verder afgestemd met de gemeente.

4.7 Woon- en leefomgeving

De locatie van de bouwweg zal zo gekozen worden dat de hinder voor omwonenden zo beperkt mogelijk blijft.

4.8 Geluid en trillingen

Werkzaamheden zullen uitgevoerd worden op reguliere werkdagen tussen 07:00u en 17:00u. Eventueel overwerk vindt plaats tot 19:00u. Bij eventuele afwijkingen van deze reguliere dagen / tijden zullen geluidbeperkende voorzieningen worden toegepast. Daarnaast zullen de palen de grond ingeschroefd worden om trilling- en geluidshinder te beperken. Ook zal er een trillingprognose worden opgesteld en op basis daarvan kan de uitvoeringswijze mogelijk aangepast worden. Gedurende de realisatiefase zal er gemonitord worden op trillingen.

5 Omgevingsvergunningen

5.1 Omgevingsvergunningen

Voor de versterking van de Oostbeer zijn, naast het projectbesluit en de mer-boordeling, nog een aantal vergunningen nodig. Voor de eindsituatie betreft dit in ieder geval omgevingsvergunningen voor de activiteiten bouwen en werkzaamheden aan een rijksmonument. Deze worden aangevraagd door het waterschap. De gemeente is bevoegd gezag. Specifieke vergunningen voor de wijze van realiseren (bijvoorbeeld de tijdelijke gronddammen en aanvoerroutes) worden aangevraagd door de aannemer.

- Geïntegreerde omgevingsvergunningen

De werkzaamheden passen binnen het omgevingsplan. Er zijn geen vergunningen die geïntegreerd worden in het projectbesluit.

- Coördinatie omgevingsvergunningen

De vergunningen voor de eindsituatie zullen de uitgebreide vergunningprocedure doorlopen, waarbij de vergunningen eerst in ontwerp ter inzage worden gelegd en er de mogelijkheid is tot het indienen van zienswijzen. Het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunningen is de gemeente.

Bijlage I Overzicht Informatieobjecten

Projectgebied Beren Woudrichem	/join/id/regdata/ws0621/2026/6257c47cfac9443c8730a691786dd460/nld@2026-11-04;13140735

Waterschap Rivierenland

Bijlage II Overzicht Documentenbijlagen

motivering projectbesluit Beren Woudrichem	/join/id/regdata/ws0621/2026/9804dd2c263d49e6a4ded1fd713924e5/nld@2026-11-04;13140735
Ruimtebeslag	/join/id/regdata/ws0621/2026/d35f86c0e7054673b40cdaa913515d07/nld@2026-11-04;13140735

I Overzicht Documentenbijlagen

Goedkeuringsbesluit Gedeputeerde Staten van Provincie Noord-Brabant	/join/id/pubdata/ws0621/2026/c09a8a0eb3004bcda57de055078e0af2/nld@2026-11-04;13140735